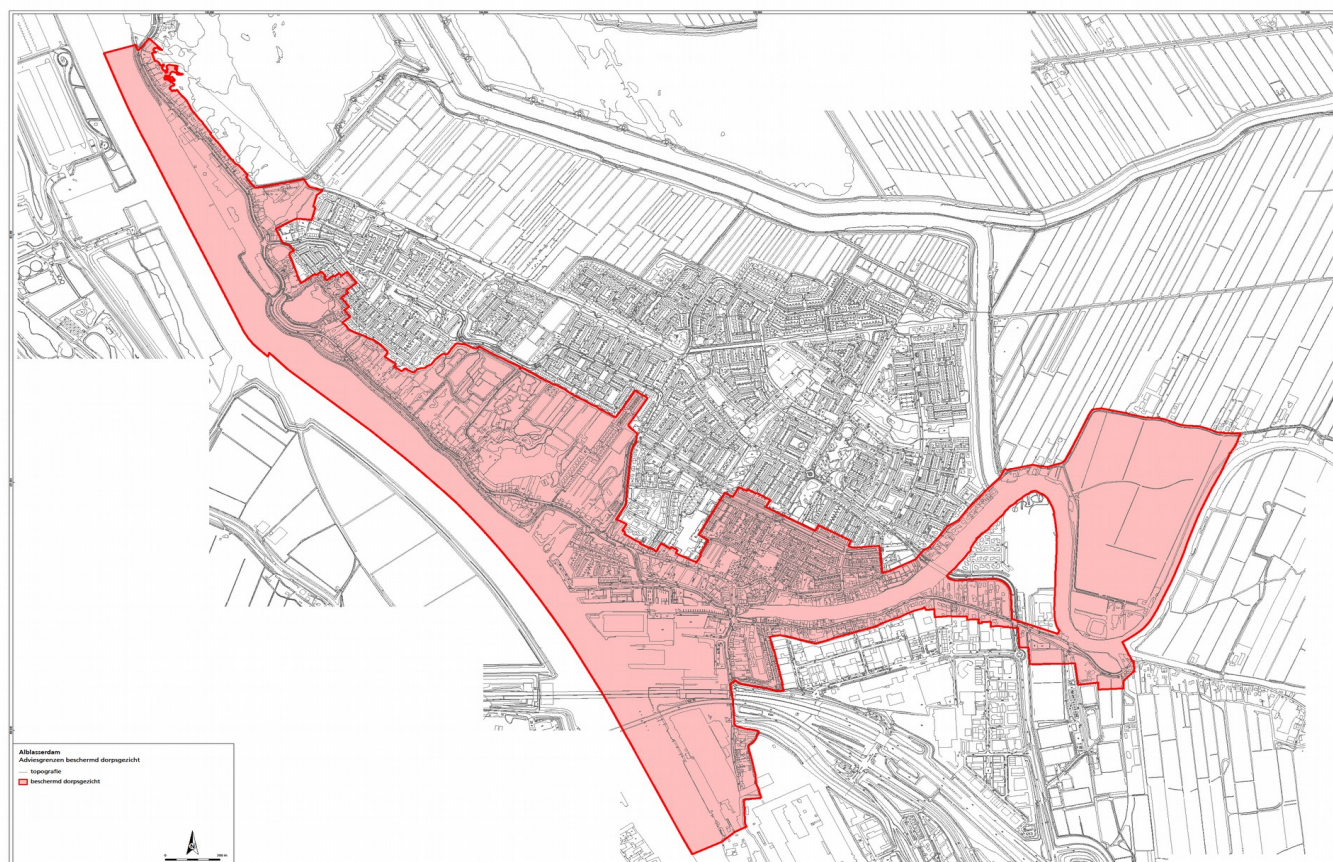

Erfgoedcommissie Alblasserdam

Jaarverslag 2019

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord.....	3
2.	Taken van de Erfgoedcommissie.....	4
	Wettelijke taak.....	4
3.	De leden van de Erfgoedcommissie en hun functies.....	5
	Leden:.....	5
4.	Feiten en cijfers.....	6
	Vergaderingen.....	6
	Grote commissie.....	6
	Kleine commissie.....	6
	Kosten.....	6
5.	De adviezen die zijn uitgebracht.....	7
	Algemeen.....	7
	Beschermd dorpsgezicht.....	8
	Aanwijzing gemeentelijke monumenten.....	9
	Cortgene 2.....	10
	Gebiedsvisie Kinderdijk.....	10
	Reconstructie Kerkstraat.....	11
	De Schutsluis.....	12
	Molen Souburgh.....	12
	De volgende (voor)ontwerpbestemmingsplannen zijn voorgelegd aan de commissie.....	13
	Een greep uit andere zaken openbare agendapunten waarover de commissie mocht adviseren...	14

1. Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de Erfgoedcommissie van Alblasserdam 2019. Als commissie hebben wij de opdracht om de erfgoedadvisering te verzorgen. Ieder jaar doet de commissie verslag van deze opdracht. Dit geeft ons de kans om de gemeenteraad en andere betrokkenen kennis te laten nemen van de prachtige projecten die er in uw gemeente worden gemaakt en de wijze waarop wij als commissie adviseren. Het grootste aantal adviesaanvragen betreft wijzigingen aan een monument of beeldbepalend pand in de vergunningsfase, het reguliere werk. Het aantal aanvragen voor een vooroverleg met de Erfgoedcommissie zien we toenemen. We nemen hier een deel van de rol van een gemeente over, het uitleggen van een rode loper voor een initiatief of een idee. Initiatiefnemers komen vroeg in het proces, soms zelfs nog voor de aankoop van een pand, bij ons langs om te praten over de mogelijkheden en de onmogelijkheden van hun plan. Hier merken we echt onze meerwaarde, we zijn een open, toegankelijke en meewerkende commissie voor zowel de gemeente als voor bewoners. In dit jaaroverzicht beschrijven we een aantal adviesaanvragen van het afgelopen jaar om een indruk te geven van de diversiteit van ons werk. In de voorbeelden die voorbij komen besteden we vooral aandacht aan die plannen waarbij de commissie in staat is gebleken een constructieve bijdrage te leveren aan de kwaliteit van het plan. We bekijken dan altijd als commissie heel zorgvuldig in hoeverre het monument of beeldbepalend pand de wijzigingen aankan en denken daarnaast mee met de opdrachtgever en aanvrager. We zien verder dat de gemeente panden wil plaatsen op de gemeentelijke monumentenlijst. Voor dat proces kunnen we meedenken en uiteindelijk ook beoordelen welke panden daarvoor in aanmerking komen. Het vrijwillig aanmelden van panden door particuliere eigenaren is en blijft daarbij een probleem. We hopen dat u het verslag met interesse zult lezen.

Aat Klompenhouwer
Voorzitter Erfgoedcommissie Alblasserdam

2. Taken van de Erfgoedcommissie

Wettelijke taak

De Erfgoedcommissie heeft tot taak het adviseren van burgemeester en wethouders op verzoek of uit eigen beweging over de toepassing van de Erfgoedwet, de Erfgoedverordening Alblasserdam 2013 en het erfgoedbeleid in de meest ruime zin van het woord.

Daaronder vallen ook zaken en/of aspecten met cultuurhistorische waarden in met name het beschermde dorpsgezicht van de gemeente Alblasserdam.

De taken zijn dan wel vastomlijnd, de praktijk is dat bepaald niet. Binnen de kaders bestaan er vele nuances. Niets veranderlijker dan een monument. Herbestemming, restauratie, kleine en grote verbouwingen en duurzaamheidseisen houden oude gebouwen continu in beweging en maken ze op hun geheel eigen wijze up to date voor de 21^e eeuw. Dit vraagt om een zorgvuldige afweging tussen de historische en monumentale waarden van een gebouw en zijn omgeving en de aanpassingen die nodig zijn voor een voortdurend gebruik door de eeuwen heen.

Soms lukt het om snel tot overeenstemming te komen met de eigenaar/architect en aannemer, andere keren is meer overleg nodig om een middenweg te vinden waarin het oude gebouw en de nieuwe functie recht gedaan worden.

Er werd in het afgelopen jaar stevig gediscussieerd over ontwerpkeuzes, afweging van ingrepen en consequenties voor historische waarden. Er werden vele gesprekken gevoerd over de kleuren van houtwerk, gevels en (de kleur van) dakpannen, wel of niet dubbel glas of een extra venster in de zijgevel. Het kwam allemaal langs.

3. De leden van de Erfgoedcommissie en hun functies

De Erfgoedcommissie bestaat uit een vertegenwoordiger van de Welstandscommissie, een vertegenwoordiger van de plaatselijke Historische Vereniging en overige leden die de vakdisciplines monumentenzorg, architectuur/bouwhistorie en archeologie vertegenwoordigen.

Leden:

- De heer A. Klompenhouwer, voorzitter, lid van de Historische Vereniging Alblasterdam
- De heer G. Van Es, lid, restauratiearchitect, deskundig op het gebied van industrieel erfgoed en architectuur van de 20^e eeuw
- De heer H. Lakerveld, lid, restauratiearchitect, deskundig op het gebied van restauratietechnieken
- mevrouw I. Douwes, welstandsgedelegeerde, Adviseur bij Dorp, Stad en Land, architect
- Mevrouw C. Weijs, lid, bouwhistoricus gemeente Dordrecht

Secretaris en ambtelijke ondersteuning, maar geen lid van de commissie: mevr. C. Corbeau, adviseur Ruimtelijke Ontwikkeling en Cultuurhistorie

4. Feiten en cijfers

Vergaderingen

Grote commissie

De voltallige commissie heeft in 2019 acht keer vergaderd. De vergaderingen zijn in principe openbaar, tenzij het gaat om consulterend vooroverleg. Dit jaar zijn er net als het vorige jaar veel besloten vergaderingen geweest, omdat principeverzoeken niet in de openbaarheid worden behandeld, aangezien het een aftasten is van de mogelijkheden van de voorgenomen ontwikkeling. Vaak zijn belanghebbenden nog niet gekend en gaat het om een eerste verkenning. Plannen worden vaak nog aangepast in deze fase.

Kleine commissie

De kleine commissie, bestaande uit de welstandsgedelegeerde en een afgevaardigde van de Erfgoedcommissie, vergadert ééns per twee weken om kleinere zaken af te doen, omdat bijvoorbeeld de wabotermijn daartoe aanleiding geeft of waarvan bij voorbaat de uitkomst vast staat. Bij twijfel wordt het plan alsnog geagendeerd voor de "grote" voltallige commissie, of, indien de fatale termijn naderbij komt, wordt het plan digitaal aan de leden voorgelegd. In 2019 is slechts een enkele keer door de kleine commissie gesproken over een bouwvoornemen. Verslagen en adviezen van de kleine commissie worden achteraf bekrachtigd in de eerstvolgende voltallige commissie.

Kosten

De totale externe kosten van de advisering over 2019 bedragen € 12.766,-. Het bedrag bleef binnen het daartoe gestelde budget van € 19.400,-.

5. De adviezen die zijn uitgebracht

Algemeen

De taak van de Erfgoedcommissie is om advies uit te brengen op ingebrachte initiatieven. In de loop van de jaren is gebleken dat ontwikkelaars de commissie goed weten te vinden in een vroeg stadium. Het stadium waarin de plannen nog weinig concreet en bovendien nog vertrouwelijk zijn. Vaak is de omgeving nog niet betrokken omdat nog niet bekend is of plannen haalbaar blijken te zijn. De commissie waardeert het in een zo vroeg mogelijk stadium aan tafel te mogen zitten om te proberen een waardevolle bijdrage te leveren aan de totstandkoming van een goed plan, waarin de cultuurhistorische aspecten zijn gewaarborgd. Dit voorkomt dat de commissie een plan in een definitieve fase slechts kan goed- of afkeuren.

Gevolg van het bovenstaande is dat een aantal onderwerpen die zijn behandeld in de Erfgoedcommissie nog niet in dit openbare jaarverslag terug zijn te vinden. Als de vooroverlegfase is afgerond zullen de plannen in hun definitieve vorm alsnog aan de commissie worden voorgelegd.

Beschermd dorpsgezicht

Vijf jaar na de inwerkingtreding van het beschermd dorpsgezicht is een evaluatie opgestart. Het onderzoekscentrum Drechtsteden sprak met alle betrokken spelers uit het veld. Van architecten en ontwikkelaars tot het college van burgemeester en wethouders, de Historische Vereniging, de Erfgoedcommissie en de Groene Long. De bewoners in het gebied zijn gevraagd een enquête in te vullen. De evaluatie is om te zien of de doelen die destijds zijn gesteld ook werkelijk zijn gehaald.

Het doel van het beschermd dorpsgezicht is versterking van de cultuurhistorische identiteit van Alblasserdam. Gelet op de historische structuur van de gemeente en in aansluiting op de door de Monumentencommissie gemaakte kaart komen daarvoor in aanmerking de historische dijklinten langs de Noord en de Alblas en delen van het direct aansluitende gebied.

Aanwijzing gemeentelijke monumenten

Het voornemen om meer gemeentelijke monumenten aan te wijzen is geslaagd. In 2018 is gestart met het uitnodigen van vijf eigenaren van de hoogst scorende beeldbepalende panden. Deze zijn overtuigd van de waarde van hun panden na een presentatie van de gemeentelijke Erfgoedcommissie waarin werd aangegeven wat hun pand zo bijzonder maakt. Dit heeft ertoe geleid dat in 2019 de volgende panden op vrijwillige basis zijn aangewezen als gemeentelijk monument. Cortgene 33-35, Randweg 116 en Cortgene 6 (pastorie).

Randweg 116

Cortgene 2

Het gemeentehuis wordt gerenoveerd. Dit jaar is in de commissie gesproken over de uitwerking van het principeakkoord van de aanpassingen. Er is met de architect overleg geweest over wijzigingen in de uitvoering, behoud van materialen, nieuwe materiaalkeuzes en kleuren.

Foto Bert Bons

Gebiedsvisie Kinderdijk

Een afgevaardigde van de commissie heeft deelgenomen aan de presentatie van de gebiedsvisie van de gemeenten Alblasserdam en Molenlanden en het SWEK op 21 september 2019. Een vertegenwoordiger van de gemeente is daarna in gesprek gegaan met de commissie over de rol van de commissie bij verdere planvorming.

Reconstructie Kerkstraat

De commissie is als adviesorgaan betrokken bij de reconstructie van de Kerkstraat, de meest markante straat van het historische centrum, die wordt gerenoveerd. De voorzitter woont namens de commissie de informatieavonden bij en de gemeente vraagt de commissie om advies met betrekking tot materialen en inrichting van de straat. Getracht wordt zoveel mogelijk gebiedseigen en historisch verantwoorde aanpassingen te doen.

De schutsluis

Gesproken is over optisch herstel van de schutsluis, die een gemeentelijk monument is. Deze kwam ook aan de orde in een BIO (Bijeenkomst Informatief en Opiniërend voor de gemeenteraad) over de waterkering en de schutsluis op 11 april. De Erfgoedcommissie deed er een voorstel voor hergebruik van de schutsluis

Molen Souburgh

Het bestuur bespreekt de vorderingen van de restauratie met de commissie. De werkzaamheden liggen op schema. Nu de fundering gereed is volgt de tweede stap. De molen wordt gevijzeld en waterpas gezet. Getracht wordt het metselwerk nog voor de vorst te restaureren.

Foto: Simav, 4 juni 2019

De volgende (voor)ontwerpbestemmingsplannen zijn voorgelegd aan de commissie

Oost-Kinderdijk nabij 9, de Bockhorn

Op dit perceel heeft in het verleden een pand gestaan dat bekend was onder de naam “de Bockhorn”. De woning is in 1964 afgebrand en de locatie heeft tot op heden geen nieuwe invulling gekregen. Het plan is om ter plaatse een appartementengebouw, bestaande uit 5 woningen, te realiseren (een ‘nieuwe’ Bockhorn). Het pand blijft binnen de oude contouren.

Oost-Kinderdijk 209

De eigenaar van het perceel Oost Kinderdijk 209 wil het bedrijfsperceel omvormen tot een woongebied. Het perceel is tot op heden bedrijfsmatig in gebruik geweest. De woningen passen niet binnen het huidige bestemmingsplan omdat op het perceel de bestemming ‘Bedrijf’ rust. Om de woningen te kunnen realiseren zal het bestemmingsplan worden herzien.

Een greep uit de openbare agendapunten waarover de commissie mocht adviseren

- Cortgene 11, legalisatieverzoek schermen terras
- Cortgene 33-35, aanbouw aan de achterzijde
- Dam 73, dakkapellen
- Fietsdeelstation bij de waterbus
- Impressies Raadhuisplein
- Kade 3, beslissing op bezwaar steiger
- Kerkstraat 87, bijgebouw
- Marineweg 1, Oceanco vergroting loods

- Pijlstoep, stedenbouwkundige randvoorwaarden voor het realiseren van drie woningen

- Reederijstraat 26, dakopbouw aan de achterzijde en dakkapel aan de voorzijde
- West-Kinderdijk 319-335, vier woningen